

2024-09-30
YTTRANDE
Nacka kommun Dnr: KFKS-2024-00484

Remitteringsinstans Dnr: 2024-0344

Remiss avseende ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen, samrådsversion

Sammanfattning

Nacka kommun ställer sig bakom stora delar av RUFSS samrådsförslag - dess mål och prioriteringar.

Nacka efterlyser ett bredare tillväxtperspektiv i RUFSS. Fler företagsetableringar och arbetsplatser behövs i regionen. Ekonomisk tillväxt är avgörande för att klara de mål och utmaningar som anges i övrigt. Exempelvis kan potentialen i hållbar urbanisering lyftas fram tydligare. Nacka anser också att kommunernas bidrag till länets utveckling med nya bostäder och arbetsplatser behöver väga tyngre i regionens prioritering av kollektivtrafik.

Nacka kommun anser att det är angeläget att regionen fortsatt samverkar med övriga regionala huvudaktörer såsom StorSTHLM och Trafikverket för att i möjligaste mån kunna enas om kommande prioriteringar och behov av regional infrastruktur. Regionen och övriga aktörer behöver prata med "en och samma röst" gentemot staten för att bättre kunna argumentera för ökad medelstillelning från Nationell plan för transportinfrastruktur och vidare till länsplanen. I förslag till ny RUFSS redovisas endast de infrastruktuursatsningar som redan har beslutats och sträcker sig fram till 2040. RUFSS sträcker sig emellertid till 2060 och Nacka efterlyser en tydligare ambition när det gäller kommande infrastrukturinvesteringar. Om Stockholmsregionen ska ha fortsatt tillväxt och bättre framkomlighet behövs flera nya insatser och där vi ser Östlig förbindelse som nödvändig. Nacka anser att Östlig förbindelse behöver lyftas in i RUFSS 2060 och redovisas i plankartan, på samma sätt som i RUFSS 2050. Östlig förbindelse behövs för framkomligheten i såväl Nacka och Värmdö som för regionen som helhet och för möjligheten att avlasta innerstaden från biltrafik.

Nacka kommun kommer ta ett fortsatt ansvar för det regionala bostadstillskottet och det kommer ske i takt med nackaborna och med hänsyn till värden i natur- och bebyggelsemiljöer, samtidigt som vi säkrar en robust kommunal ekonomi. Möjligheten

att bidra med bostäder påverkas också av hur regelverk kring buller och artskydd tolkas och hur man kan tillgodose de kringfunktioner som nya bostäder medför (t ex skolor och idrottsanläggningar). Givet detta bedömer kommunen att en mer rimlig nivå för uppskattat bostadstillskott under hela perioden är 500-700 bostäder per år.

Utöver detta har Nacka kommun ett antal detaljerade synpunkter som kopplar till inriktningen för vår nya översiktsplan, RUFS plankarta, bytespunkter, vattenburen kollektivtrafik, regionala cykelstråk, klimat och robusthet samt den gröna och blå infrastrukturen.

Rumslig utveckling och plankarta

Nacka kommun instämmer i stora delar med regionens förslag till rumslig utveckling och plankarta, men har följande synpunkter på innehåll och inriktning.

Nacka efterlyser ett bredare tillväxtperspektiv i RUFS. Fler företagsetableringar och arbetsplatser behövs i regionen. Ekonomisk tillväxt är avgörande för att klara de mål och utmaningar som anges i övrigt. Exempelvis kan potentialen i hållbar urbanisering lyftas fram tydligare.

Nacka anser också att kommunernas bidrag till länets utveckling med nya bostäder och arbetsplatser behöver väga tyngre i regionens prioritering av kollektivtrafik. Det senaste året har vi noterat neddragningar i busstrafiken med flera indragna busslinjer och bussavgångar och en dålig bytespunkt mellan buss och tunnelbana vid Slussen och har också i andra sammanhang fört fram synpunkter på detta. Denna utveckling gynnar vare sig ökat kollektivtrafikresande eller bostadsbyggande.

Betydelsen av infrastruktur

Stockholmsregionen utgör en viktig tillväxtmotor för hela Sveriges utveckling varför investeringar i infrastruktur är en investering i hela landets framtida utveckling. En välfungerande och modern infrastruktur i huvudstadsområdet har således potential att generera omfattande ekonomisk, social och strategisk nytta på både lokal, regional och nationell nivå. Det är viktigt att RUFS tydligt signalerar regionens behov och nytta av infrastruktur.

Det är angeläget att regionen fortsatt samverkar med övriga regionala huvudaktörer såsom StorSTHLM och Trafikverket för att i möjligaste mån kunna enas om kommande prioriteringar och behov av regional infrastruktur. Regionen och övriga aktörer behöver prata med ”en och samma röst” gentemot staten för att bättre kunna argumentera för ökad medelstildelning från Nationell plan för transportinfrastruktur och vidare till länsplanen.

I förslag till ny RUFS redovisas endast de infrastruktursatsningar som redan har beslutats och sträcker sig fram till 2040. RUFS sträcker sig emellertid till 2060 och Nacka efterlyser en tydligare ambition när det gäller kommande infrastrukturinvesteringar. Om Stockholmsregionen ska ha fortsatt tillväxt och bättre framkomlighet behövs flera nya insatser och där vi ser Östlig förbindelse som nödvändig.

Kommunen vill också framföra betydelsen av infrastruktursatsningar för att få ett utvecklat näringsliv. För Nacka är det viktigt att skapa förutsättningar för näringslivet och skapa möjlighet för branschbredd, allt från enmansföretag till större företag. Goda kommunikationer och framkomlighet är viktigt för att regionens ska kunna stå sig i konkurrens med den internationella marknaden.

Östlig förbindelse

Nacka anser att Östlig förbindelse behöver lyftas in i RUFS 2060 och redovisas i plankartan, på samma sätt som i RUFS 2050. Östlig förbindelse behövs för framkomligheten i såväl Nacka och Värmdö som för regionen som helhet och för möjligheten att avlasta innerstaden från biltrafik. Idag är väginfrastrukturen väldigt sårbar med regelbundna avstängningar av Södra Länken vid Sicklatunneln (hittills i år ca 160 gånger) p g a trängsel och stillastående trafik. Med en Östlig förbindelse blir vägnätet mer robust och hållbart och med kollektivtrafik i förbindelsen ökar nyttan ytterligare. Förbindelsen kopplar ihop de norra och södra delarna av länet och skapar bättre förutsättningar för en breddad och dynamisk arbetsmarknad och möjlighet att stärka regionens näringsliv genom bättre framkomlighet. Utifrån Nackas perspektiv är det även angeläget att projekteringen slutförs så att vi blir av med de stora och breda tunnelreservat som finns idag och skulle därmed kunna fortsätta stadsutvecklingen i Sickla med bostäder och arbetsplatser.

Regionala och storregionala bytespunkter

I RUFS framgår enbart Nacka C som en bytespunkt. Kommunen anser att även Sickla bör utgöra en bytespunkt med möjlighet till byte mellan flera trafikslag: buss, tvärbana, Saltsjöbanan och kommande tunnelbana. Sickla utgör en regional målpunkt med tusentals arbetsplatser, omfattande handel och matutbud samt ett flertal gymnasieskolor.

Vattenburna trafik och kombinationsresor

Nacka kommun anser även att det är av stor vikt att regionen fortsatt utvecklar den vattenburna kollektivtrafiken inklusive replipunkter, bryggor och kajlägen. Till detta hör även bytespunkter för att underlätta byten mellan den vattenburna och landburna kollektivtrafiken och att kunna ta med sig cykel ombord på samtliga fartyg. I Nacka utreds möjligheten att kunna bygga ut fler nya trafikbryggor längs kusten och i Skurusundet och infrastrukturella kopplingar till dessa såsom busshållplatser och infartsparkeringar.

Nackas bostadstillskott

I RUFSS-bilagan Beräkning av demografiskt bostadsbehov i Stockholmsregionen 2022–2060 redovisas en kommunfördelning av det bostadstillskott som årligen behöver tillkomma för att möta det regionala bostadsbehovet. För Nackas del rör det sig om 700–900 bostäder per år fram till 2040 och 500-800 bostäder per år mellan 2041 och 2060. Nacka kommun kommer ta ett fortsatt ansvar för det regionala bostadstillskottet och det kommer ske i takt med nackaborna och med hänsyn till värden i natur- och bebyggelsemiljöer, samtidigt som vi säkrar en robust kommunal ekonomi. Möjligheten att bidra med bostäder påverkas också av hur regelverk kring buller och artskydd tolkas och hur man kan tillgodose de kringfunktioner som nya bostäder medför (t ex skolor och idrottsanläggningar). Givet detta bedömer kommunen att en mer rimlig nivå för uppskattat bostadstillskott under hela perioden är 500-700 bostäder per år.

Nackas nya översiktsplan

Nacka kommun har tagit fram ett förslag till ny översiktsplan som sänds ut på samråd i september 2024. Dess huvudinriktning befäster den tidigare inriktningen med en utveckling i form av förtätning med tillkommande bebyggelse främst på Västra Sicklaön och i anslutning till lokala centra såsom Orminge och Älta. Kommunen anser att RUFSS bör beskriva att Västra Sicklaön inte endast är en del av den regionala citykärnan utan är också en egen nod med stark lokal identitet av livfulla, urbana stadsmiljöer med grönska däremellan.

Vidare utgör Orminge Centrum ett lokalt centrum för kommundelen Boo. Det är en viktig nod med samlad handel och service som betjänar ett omland med drygt 36 000 invånare. Centrum fortsätter att förtätas med bostäder, service och offentliga platser, vilket kräver goda kollektivtrafikförbindelser med centrala Stockholm.

Nacka kommun välkomnar diskussioner kring regionens mark för bussdepå i Björknäs som har goda möjligheter att på sikt omvandlas till en blandad stadsbebyggelse för verksamheter och bostäder.

Plankartan

I Nacka sker utveckling främst på Västra Sicklaön och våra lokala centra. Nackas utveckling stämmer därmed inte med utbredningen i RUFSS plankarta. Ett exempel på detta är kartan på s 45 i samrådshandlingen (figur 9) där Björknäsområdet pekas ut som regionalt prioriterat bebyggelseområde. Nacka delar inte den uppfattningen.

Karta för regionala cykelstråk

Cykelstråket som går genom Älta är felritat. Stråket sträcker sig utmed Ältavägen, men ligger nu öster om Ältavägen

Grön och blå infrastruktur

Nacka kommun håller på att ta fram ett kommuntäckande grön- och blåstrukturprogram parallellt med den nya översiktsplanen. För Nacka är det viktigt att utveckling sker i balans med grön- och blåstrukturens funktion och värden. Detta dels för att säkra tillgång till stränder och kust för nackaborna, dels för att uppnå livskraftiga grön- och vattenmiljöer. I den regionala grönstrukturkartan saknas strandstråk i Nacka, dessa bör läggas till. Särskilt på Västra Sicklaön är behovet av mellankommunala kopplingar för strandstråken viktiga. Vidare bör Nyckelviken, som är ett kommunalt naturreservat, redovisas som naturreservat i den regionala grönstrukturen.

Klimat och robusthet

Nacka vill också framföra att det är viktigt med klimat- och miljöfrågan och arbete med en robust och motståndskraftig planering. Kommunen håller på att ta fram ett nytt klimat- och miljöprogram. Detta tillsammans med den nya översiktsplanen kommer att visa på Nackas ambition och viljeinriktning för en långsiktigt hållbar kommun. Kommunen arbetar också aktivt med den civila beredskapen för att bland annat säkerställa samhällsviktiga verksamheter inför eventuell krissituation.

Gemensamt ansvar för den regionala utvecklingen och former för samverkan

Nacka kommun anser att det är viktigt med samverkan för att gemensamt kunna formera oss kring viktiga frågor. Kommunen vill dock framhålla att det i första hand bör ske genom redan etablerade forum så som exempelvis StorSTHLM och Stockholm Business Alliances i stället för att skapa nya samverkansform.

Mats Gerdau
Ordförande
Kommunstyrelsen

Victor Kilén
Stadsdirektör
Stadsledningskontoret